

Нашиот Патрон

Ѓорѓија Пулевски

Да се биде Македонец, значи да се знае да се сака и брани Македонија и македонското во неа, така како што знаел да ја сака и ја бранел Ѓорѓија Пулевски.

Ѓорѓија Пулевски или **Ѓорѓи Пулевски** (1817, Галичник – 13 февруари 1893, **Софија**) бил самоук галички ѕидар и печалбар, еден од првите комити и револуционери, војвода и поет, учебникар, фолклорист и етнограф, лексикограф, граматичар, историчар и културно-национален идеолог. Тој е најизразитиот и најголемиот **македонист** во ова време, македонски писател на кратки дела и лексикограф.

Роден во селото Галичник, Ѓорѓија од печалбар-ѕидар во Романија својот животен пат ќе го продолжи низ разните ослободителни војни и востанија во текот на целата втора поволина на XIX век. Борбата за слобода на својот народ ја започнува учествувајќи во ослободителната борба на другите балкански народи. Верувајќи дека со тоа се бори и за својата татковина, Пулевски најпрвин се вклучува како доброволец во ослободителните акции, во настаните од 1862-1863 година кога, како наредник на понтонерската чета, се бори против турскиот гарнизон во Белград. Потоа, по избувнувањето на Српско-турската војна (1876), тој пак се вклучува како доброволец, на страната на српската војска.

Веќе во следната година започнува Руско-турската војна и Пулевски е одново со својата чета во редовите на авангардата на руската армија за време на ослободувањето на Бугарија.

Во 1878 Пулевски активно учествува како војвода во Кресненското востание, ставајќи се директно во функција на борбата за слобода на македонскиот народ.

По неуспехот на Македонското (Кресненско) востание, Пулевски заминува во Софија, каде во 1879 година сепаратно ја публикува **првата патриотско-политичка поема** во нашата литературна историја „Самовила Македонска“, во која ги споменува Филип Македонски и Александар Македонски како предци на денешните Македонци, кои 300 лета пред Христа ја повладале целата вселена. Во неа е одразена идеологијата на македонските учесници во Македонското (Кресненско) востание.

Како дел од активноста на Пулевски сред македонската емиграција во Софија е и формирањето на Словеномакедонската литературна дружина во 1888 година, под негово претседателство. Таа има особено значење како прва македонска литературна асоцијација воопшто и тоа е само уште еден доказ за неговата **патриотска културна дејност и национално-политичка ориентација**.

Творештво

Првопечатено дело е „Речник од четири јазика“ (или четиријазичник), објавено во Белград во 1873 година.

Тоа е всушност петјазичник, бидејќи во колоната на српскиот јазик дава лексички материјал од двата блиски, но сепак различни: македонскиот и српскиот.

Втората објавена книга на Пулевски е „Речник од три јазика“ (тријазичник), објавена исто така во Белград во 1875 година. Ова дело е особено значајно поради јасната концепција и отворено изнесената идеја за татковината **Македонија, за македонскиот народ и македонскиот јазик како посебни во словенскиот свет**.

Во 1879 година Пулевски сепаратно ја публикува првата патриотско-политичка поема во нашата литературна историја „**Самовила Македонска**“

Во тоа време ја објавил и првата одделна стихозбирка на македонски јазик во македонската литературна историја „**Македонска песнарка**“ (1879), во две книшки. Стихозбирката содржи три лични и повеќе народни песни. Исто така и во песните на оваа стихозбирка Ѓорѓија Пулевски ја истакнува непосредната

поврзаност на **Македонците** со **Александар Македонски**, а **Александар Македонски** и **Филип Македонски** ги споменува како **наши** македонски цареви:

Во следната 1880 година излегува од печат и „**Слогница речовска**“, којашто претставува **прва публикувана граматика на македонскиот јазик**. Во неа Пулевски се обидел да создаде основни норми на македонски литературен јазик, комбинирајќи го централно-македонското наречје со словенската писмена традиција во Македонија, креирајќи при тоа мошне интересна лексика и позајмувајќи зборови и од другите словенски јазици, но секогаш изразито македонизирани.

Меѓутоа, посебно место во претставувањето на делото на Пулевски зазема неговата „**Славјанско – македонска општа историја**“, завршена во 1892 година непосредно пред неговата смрт. Делото е објавено на оригиналниот пишан јазик - мијачкиот говор од Галичник и го опфаќа животот на Александар Македонски од неговото раѓање, походите во Египет и Индија се до неговата смрт.

Освен овие, напишал и прирачник за учење на македонскиот јазик „**Јазичница**“ што претставува специфичен прирачник за изучување на македонскиот јазик.

Во втората половина на 19 век Ѓорѓија Пулевски е единствениот и најсилниот поборник за посебноста на македонскиот народ со јасен културен и политички концепт за Македонија.

Во македонската историска меморија Ѓорѓија Пулевски останува вечно запаметен како еден од највеликите дејци што оставиле неизбришлива трага во развојот на македонската културна мисла, но и како еден од најголемите бранители на македонските интереси во втората половина на 19 век.